

man let vil kunne svare derpaa: „Ja, hvad har det stort at bethede?“ — men jeg mindes og vil her drage til Minde det Indtryk, som jeg i sin Tid havde, og som jeg dengang udtalte, da jeg var tilstede ved det store Landmandsmøde i Aarhus, som Formand for en Landboforening i Kongerigets sydligste Deel, i den Deel af Kongeriget altsaa, hvor der endnu er de særlige Forhold tilstede, som kunne kaldes Marssforholdene. Jeg troer ikke, at der er Nogen eller dog i alt Fald ikke ret Mange, uden at de ville indrømme de store Goder, som udgaae fra saadanne Møder, og som ogsaa udgik fra det omtalte Møde. Der var megen Leilighed til paa dette Møde at høre mangt et fornuftigt Ord; der var overmaade megen Leilighed til at see Frugter af Fliden og Geniet, til at blive bekendt med en overordentligt stor Mængde Maskiner, som kunne lette Arbeidet og Productionen i Landboforholdene; der var megen Leilighed til at see Kvægbestand og Heste fra andre Egne og til at kunne anstille Sammenligninger. Men det gjorde et nedslaaende Indtryk paa mig, at jeg var den Eneste, som var tilstede fra den Egn, hvor jeg hørte hjemme. Men var jeg det? Jo, fordi Communicationen var saa vanskelig, fordi Afstanden var for stor, idet der næsten udkrævedes to Dage til at reise derhen og altsaa fire Dage alene paa Reisen; det falder vanskeligt for Mange at offere saamegen Tid dertil. Der var en anden Omstændighed, som jeg ogsaa beklagede ved den Leilighed. Jeg nævnte, at den Landboforening, som jeg har den Forsigtelse at være i Berøring med, repræsenterede den eneste egentlige Marss, som nu er tilstede i Danmark. Den holder derfor en usædvanligt stor Kvægbestand, og der har været Sagkyndige, som have seet Kvægudstillingerne ved den nævnte Landboforenings Møder, og som have erklæret, at de ikke have seet bedre Kvæg andetsteds her i Landet. Men den nævnte Egn og den nævnte Landboforening vare ikke repræsenterede paa Mødet i Aarhus ved et eneste Stykke Kvæg, thi Afstanden var for lang, og det vilde have været for kostbart, hvorfor alle Beboerne af den vestlige og sydvestlige Deel af Jylland maatte renoncere derpaa, skjøndt jeg troer, at de vilde have sat Priis paa det. Jeg

nævner dette kun som et lidet betydnende Exempel, men som et Exempel, der dengang slog mig, hvorfor jeg selv bragte det paa Dmtale, da jeg havde Ordet under Mødet i Aarhus, idet jeg omtalte Udsætteligheden af, at lettere Communicationsmidler maatte bringe ogsaa de fjernere Dele af Jylland i Berøring med Steder, hvorfra man kunde hente saa mange gode Erfaringer. Man vil nu maaskee sige: Men, naar der nu kommer en saadan Jernbane, er der saa ogsaa tilstrækkelig Drift i Befolkningen til at benytte den? Ja, det er jo vanskeligt at besvare, men jeg troer dog at turde svare Ja! Jeg troer det, fordi jeg har haft Anledning til at erkjende, i hvor høj en Grad man netop nu i hine Egne lægger Vægt paa Communicationsmidlernes Forbedring. Landreisercommunicationsmidlerne ere jo nu temmelig vidt fremadskredne i Ringkjøbing Amt, men den midterste Deel deraf, som hører til de tarveligste og magreste Egne, trænger dog netop endnu til saadanne, og netop deraf er der ogsaa i den seneste Tid kommet hyppige Andragender om Forbedringer i denne Retning. Andragender, siger man muligst, dem kan man nu sagtens komme med, men her er Tale om Andragender, der ere støttede ved Tilbud om særlige Bidrag fra Befolkningens Side, naar de blot maae faae de bedre Communicationsmidler. Jeg troer derfor ogsaa nok, at Befolkningen vil forstaae at benytte de rige Midler til Fremgang, som en Jernbane vil kunne staae dem. Det er jo ganske vist saa, at Jernbaner bør have nogen Udsligt til Freqvents, til Brug, og man indvender nu, at en vestlig Bane i Jylland ikke kan vente nogen Freqvents. Det er nu ganske vist ogsaa Tilfældet, at man ved at færdes der nu kun vil finde en sparsom Bevægelse paa mange af Veiene, men det er forunderligt, hvorledes Trafikken danner sig. Der var en Tid, som ligger indenfor min Erindring, da der kun eengang om Maanedeb — jeg troer, at det var usigtigt saa — fra Ringkjøbing bevægede sig en Vogn ud Syd paa, som med Besvær arbejdede sig igjennem det dybe Sand; den førtes kun af een Mand, og det var Postføreren; Vognen var den maanedlige Pakkepost, som afgik fra Ringkjøbing Syd paa, og var altsaa det eneste Befordringsmid-